



ACADEMIA ROMÂNĂ

Comitetul Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii

– Divizia de Istoria Științei –

STUDII ȘI COMUNICĂRI/DIS

Vol. XVI/2023

Editura MEGA

NARCIS ZĂRNESCU: RECEPTOLOGIA. TRATAT DE RECEPTOLOGIE EXTINSĂ. PRINCIPII, MODELE, REPERE HERMENEUTICE PENTRU O REVOLUȚIE CONCEPTUALĂ ÎN SECOLUL XXI

Mihai NEAGU BASARAB¹

m_neagu@t-online.de

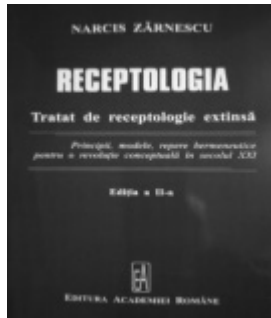
ABSTRACT: The term “receptology” is the author’s own lexical and conceptual creation, formed from the Latin *recipiō* (to receive) and the Greek word/suffix *logos* (*logos* = discourse, reason, relationship, science). Therefore, etymologically speaking, receptology is the science of reception in general, from aesthetics to economics, from neuroscience to genomics, from theory to practice etc. And as the author argues, receptology is at least doubly determined: on one hand, by the theoretical systems of linguistic, sociologic, poetic, mathematic type; on the other hand by the practical systems / models of experimentalist, statistic type. The reviewer’s opinions are supported by the exceptional analyzes of two representative philosophers for the second half of the 20th century and the first half of the 21st century, the academicians Alexandru Surdu and Alexandru Boboc.

KEYWORDS: receptology, *Weltliteratur*, De Bono, Buzan, Lakoff, Prigogine, Mandelbrot

Anul acesta, 2023, una dintre cele mai prestigioase edituri românești, Editura Academiei Române, pare a recunoaște valoarea și a onora eforturile intelectuale ale unui cercetător de excepție – ceea ce face parte din tradiția editurilor românești dintotdeauna – prin tipărirea ediției a doua (*restitutio in integrum*) a unei lucrări, apărute în limba română și

¹ Dr. Mihai Neagu Basarab, medic, istoric, scriitor, publicist; Directorul Institutului Român și al Bibliotecii Române din Freiburg-im-Breisgau. Președintele Academiei Germano-Române din Baden-Baden.

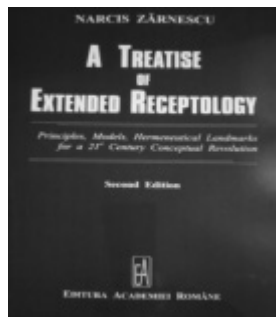
în limba engleză, acum doi ani, în anul 2021, la EAR, dar deja epuizate. Este vorba despre lucrările *Receptologia. Tratat de Receptologie extinsă. Principii, modele, repere hermeneutice pentru o revoluție conceptuală în secolul XXI / Receptology. A Treatise of Extended Receptology. Principles, Models, Hermeneutical Landmarks for a 21st Century Conceptual Revolution*, semnate de prof.dr. Narcis Zărnescu.



a)

Coperta I a: RECEPTOLOGIA. TRATAT DE RECEPTOLOGIE EXTINSĂ. PRINCIPII, MODELE, REPERE HERMENEUTICE PENTRU O REVOLUȚIE CONCEPTUALĂ ÎN SECOLUL XXI.

Autor Narcis Zărnescu. Ed. a 2-a. Editura Academiei Române, București, 2023, 300 pag., ISBN 978-973-27-3701-9



b)

Coperta I b: A TREATISE OF EXTENDED RECEPTOLOGY. PRINCIPLES, MODELS, HERMENEUTICAL LANDMARKS FOR A 21ST CENTURY CONCEPTUAL REVOLUTION. Autor Narcis Zărnescu. Ed. a 2-a. Editura Academiei Române, București, 2023, 324 pag., ISBN 978-973-27-3702-6

Autorul, Narcis Zărnescu, propune o nouă știință, pe care o redefiniște în XI capitole, intitulate *Paradigme*, modificând și „pluralizând” contextele, perspectivele, metodele și domeniile de aplicație, de la literatura la știință. În consecință, autorul va crea și un limbaj nou, adaptat pentru demonstrațiile și argumentația aferentă, desfășurate pe parcursul cărții. O parte din acest limbaj, construit pe baza etimologiilor greco-latine, a fost introdus în *Glosarul receptologic*, un instrument de lucru, care dezvăluie o fantezie conceptuală redutabilă. Eficiența lecturii este susținută, pe lângă Glosar, de Bibliografie și de două indexuri: nume și teme. Într-adevăr, Bibliografia polimorfă reprezintă un instrument dinamic, care facilitează descifrarea și descoperirea surselor și filiațiilor științifice ale acestei cărți de excepție. În acest sens, sunt convins că și ediția a doua a variantei în limba engleză, dacă va avea aceeași strategie de difuzare europeană și transatlantică, ca prima ediție, va confirma valoarea cercetării științifice românești, așa cum se prezintă ea în acest volum remarcabil, din multe puncte de vedere. Parcurgerea „Sumarului analitic” al lucrării impresionează, desigur, și dă de la început măsura efortului științific asumat de autor.

Sistematica propusă, desfășurată pe mai bine de 300 de pagini, compusă din paradigme și demonstrații, exemplificări, preluate, inspirate de știința complexității, dar și de managementul general, secvențial, heuristic, epistemic, cuantic; de teoriile lui Lukasiwicz, Lickert, Lawson, Cross, De Bono, Buzan, Lakoff, Althusser, dar și de Hilbert, Gödel, Prigogine, Mandelbrot; sistemul complex de tipuri paradigmatic, modele, pragmatici, praxemici susțin cu argumente inter și trans-disciplinare demonstrațiile autorului și asigură – așa cum s-a mai spus – fundamentele pentru o posibilă revoluție conceptuală, în spațiul filosofiei și al meta-filosofiei, urmărită programatic de profesorul Narcis Zărnescu.

Este adevărat, de asemenea, că succesul și „receptarea” acestei lucrări ar fi pierdut mult din relevanță și strălucire fără prefața semnată de inegalabilul traducător al lui Kant, Wittgenstein și Popper, subtil comentator al filosofilor greci, numit Alexandru Surdu, filosoful pentadelor, discipolul lui Noica, unul din întemeietorii și deschizătorii de orizonturi virgine în filosofia românească; precum și de postfața cu care neokantianul Alexandru Boboc, cel mai important specialist român în filosofia germană, a înnobilit lucrarea pe care o recenzăm. Cititorul acestei cărți dificile, ori de câte ori va fi gata să se poticnească pe cărările cunoașterii, ar trebui să se oprească și să recitească fragmente din prefața lui Alexandru Surdu (numită felurit,

generos și inspirat: Cuvânt înainte, Cuvânt împreună, Cuvânt de aducere aminte, Cuvânt apologetic, Cuvânt de întâmpinare, Cuvânt de bun venit sau Cuvânt de îndrumare și învățătură) sau din postfața lui Alexandru Boboc, al cărei titlu de inspirație heideggeriană impune cititorului o atitudine ceremonială: *O carte excepțională și o întrebare dramatică: Wozu Denker in dürftiger Zeit?*

Aflat în ipostaza maestrului spiritual (*kathêgêmôn*), academicianul Alexandru Surdu consideră *Tratatul de receptologie extinsă un admirabile commercium* între filosofie, estetică, hermeneutică, teologie, istorie și literatură universală. Concluziile lui Alexandru Surdu, transcrise înainte de moarte cu câteva luni, par a fi încă viabile în 2023. Date fiind erudiția, probitatea, profunzimea și generozitatea intelectuală a filosofului, nu pot decât să subscriu la afirmația poate „profetică” a profesorului Alexandru Surdu, care conchide că *Receptologia* „cel puțin pe plan european, este o lucrare cu un grad înalt de originalitate, deschizătoare de perspective psiho-filosofice neașteptate în domeniul complex, vast și, nu de puține ori, misterios, al comunicării și receptării informației, valorilor, cunoașterii, mentalităților, culturilor și civilizațiilor”.

La rândul său, academicianul Alexandru Boboc observa că ideea acestui op apare, în bibliografia autorului, prin anii '80 și se materializează, treptat, cunoscând diverse metamorfoze, adăugiri și reformulări, în comunicări, articole, eseuri, o teză de doctorat, un tratat etc., *corsi e ricorsi*, actualizări bibliografice, astfel încât, astăzi, se poate spune că această *idee integrată*, multidimensională, o *idee-lume*, a devenit cronică științifică și, totodată, istorie, fragmentară, desigur, în sensul goethean de *Weltliteratur*, pe un anume segment al cercetării. Citind, cu creionul în mână, cum se spune, acest tratat, pot confirma observațiile academicianului Alexandru Boboc, pe care le-am crezut inițial exagerate, și anume că lucrarea profesorului Narcis Zărnescu nu face parte din categoriile tradiționale și standardizate, de tipul „manual de filosofie”, „istoria filosofiei”, „curente, orientări și tendințe” etc. *Tratatul său de receptologie* marchează, într-adevăr, o fisură, poate chiar o ruptură, prin raportare la modalitățile și perspectivele de abordare tradiționale ale chestiunilor epistemice.